

**Положення
про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці у
Тернопільській загальноосвітній I-III ступенів № 18**

1. Загальні положення

Положення розроблено відповідно до Державного комітету України з нагляду за охороною праці наказ 26.01.2005 №15, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 р. за № 231/10511.

1.1. Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці у Тернопільській загальноосвітній I-III ступенів №18 (далі - Положення) встановлює порядок навчання та перевірки знань з питань охорони праці посадових осіб та інших працівників у процесі трудової діяльності.

1.2. Положення спрямоване на реалізацію системи безперервного навчання з питань охорони праці працівників, надання першої медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків і правил поведінки у разі виникнення аварій.

1.3. Вимоги Положення є обов'язковими для виконання усіма працівниками.

1.4. Визначення понять і термінів

У цьому Положенні наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

- **навчання з питань охорони праці** - це навчання працівників з метою отримання необхідних знань і навичок з питань охорони праці або безпечного ведення робіт;
- **робота з підвищеною небезпекою** - є робота в умовах впливу шкідливих та небезпечних виробничих чинників або така, де є потреба в професійному доборі, чи пов'язана з обслуговуванням, управлінням, застосуванням технічних засобів праці або технологічних процесів, що характеризуються підвищеним ступенем ризику виникнення аварій, пожеж, загрози життю, заподіяння шкоди здоров'ю, майну, довкіллю;
- **спеціальне навчання** - є щорічне вивчення працівниками, які залучаються до виконання робіт з підвищеною небезпекою або там, де є потреба в професійному доборі, вимог відповідних нормативно-правових актів з охорони праці;
- **стажування** - набуття особою практичного досвіду виконання виробничих завдань і обов'язків на робочому місці після теоретичної підготовки до початку самостійної роботи під безпосереднім керівництвом досвідченого фахівця;

2. Організація навчання і перевірки знань з питань охорони праці

2.1. Працівники під час прийняття на роботу і в процесі роботи проходять в інструктажі, навчання Тернопільській загальноосвітній I-III ступенів №18 перевірку знань з питань охорони праці, надання першої допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також правил поведінки у разі виникнення аварії.

2.2. Організацію навчання та перевірки знань з питань охорони праці працівників забезпечує начальник відділу з охорони праці.

2.3. Особи, які суміщують професії, проходять навчання, інструктаж і перевірку знань з питань охорони праці як з їхніх основних професій, так і з професій за сумісництвом.

2.4. Перед перевіркою знань з питань охорони праці для працівників організують навчання та консультації.

2.5. Перевірка знань працівників з питань охорони праці проводиться за нормативно-правовими актами з охорони праці, додержання яких входить до їхніх функціональних обов'язків.

2.6. Перевірка знань працівників з питань охорони праці здійснюється комісією з перевірки знань з питань охорони праці (далі - комісія) Тернопільській загальноосвітній I-III ступенів №18, склад якої затверджується директором школи.

Комісія вважається правомочною, якщо до її складу входять не менше трьох осіб.

2.7. Перелік питань для перевірки знань з охорони праці працівників, з урахуванням специфіки роботи, складається членами комісії та затверджується директором школи.

2.8. Формою перевірки знань з питань охорони праці працівників є іспит. Іспит проводиться за екзаменаційними білетами у вигляді усного опитування.

2.9. Результат перевірки знань з питань охорони праці оформлюється протоколом засідання комісії з перевірки знань з питань охорони праці.

2.10. При незадовільних результатах перевірки знань з питань охорони праці працівники протягом одного місяця повинні пройти повторне навчання і повторну перевірку знань.

2.11. Не допускаються до роботи працівники, у тому числі посадові особи, які не пройшли навчання, інструктаж і перевірку знань з питань охорони праці.

2.12. Організаційне забезпечення роботи комісії (організація проведення перевірки знань з питань охорони праці, оформлення, облік і зберігання протоколів перевірки знань) покладається на інженера з охорони праці.

2.13. Відповідальність за організацію і здійснення первинного і повторних інструктажів на робочому місці покладається на керівників структурних підрозділів, а навчання та перевірки знань керівників структурних підрозділів з питань охорони праці покладається на начальника відділу з охорони праці.

2.14. Посадові особи та інші працівники, зайняті на роботах, зазначених у Переліку робіт з підвищеною небезпекою, затвердженому наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 N 15 та зареєстрованому в Міністерстві юстиції України від 15.02.2005 N 231/10511, та Переліку робіт, де є потреба у професійному доборі, затвердженому наказом МОЗ та Держнаглядохоронпраці України від 23.09.94 N 263/121 і зареєстрованому Міністерством юстиції України 25.01.95 з N 18/554 (далі-роботи підвищеної небезпеки):

- електрозварювальні, газополум'яні роботи.
- обслуговування, ремонт та наладка електрозварювального устаткування.
- роботи з легкозаймистими, займистими та вибухонебезпечними речовинами.
- обслуговування агрегатів і котлів, працюючих на газі .
- виконання газонебезпечних робіт.
- роботи з отруйними, шкідливими, токсичними речовинами.
- нанесення лако-фарбувальних покриттів, ґрунтовок та шпакльовок на основі нітрофарб.
- роботи по очистці від снігу дахів будівель при відсутності огорож.

- вантажно-розвантажувальні роботи за допомогою машин, механізмів.
- роботи на копіювальних та розмножувальних машинах.
- обслуговування верстатів по обробці деревини і металів.
- роботи по обслуговуванню діючих електроустановок напругою до 1000 В ,
проходять щорічне спеціальне навчання і перевірку знань відповідних нормативно-правових актів з охорони праці.

2.15. Спеціальне навчання з питань охорони праці проводиться територіальним управлінням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці.

3. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці посадових осіб

3.1. Керівники Тернопільської загальноосвітньої школи проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці під час прийняття на роботу і періодично, один раз на три роки. Ці особи навчаються згідно з Тематичним планом і програмою навчання з питань охорони праці посадових осіб (додаток №1).

3.2. Спеціалісти відділу з охорони праці, члени комісій з перевірки знань з питань охорони праці та керівники самостійних виконавчих органів ради, що мають статус юридичної особи, один раз на три роки проходять навчання з питань охорони праці у навчальних закладах, які отримали відповідний дозвіл на навчання з питань охорони праці.

Навчання з питань охорони праці проводяться при переведенні працівника на іншу роботу або призначенні його на іншу посаду, що потребує додаткових знань з питань охорони праці;

Позачергове навчання з метою ознайомлення з новими нормативно-правовими актами з охорони праці проводиться у формі семінарів.

4. Організація проведення інструктажів з питань охорони праці

4.1. Працівники, під час прийняття на роботу та періодично, повинні проходити в Тернопільській міській раді інструктажі з питань охорони праці, надання першої медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також з правил поведінки та дій при виникненні аварійних ситуацій, пожеж і стихійних лих.

4.2. За характером і часом проведення інструктажі з питань охорони праці(далі - інструктажі) поділяються на вступний, первинний, повторний, позаплановий та цільовий.

4.3. *Вступний інструктаж* проводиться:

- з усіма працівниками, які приймаються на постійну або тимчасову роботу, незалежно від їх освіти, стажу роботи та посади;
- з працівниками інших організацій, які прибули і беруть безпосередню участь у освітньому процесі або виконують інші роботи;
- з учнями та студентами які прибули в заклад освіти для проходження трудового або професійного навчання;

Вступний інструктаж проводиться спеціалістом відділу з охорони праці.

Програма та тривалість інструктажу затверджуються директором Тернопільською загальноосвітньої школи. Запис про проведення вступного інструктажу робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці, який зберігається відділом з охорони праці.

4.4. *Первинний інструктаж* проводиться до початку роботи безпосередньо на робочому місці з працівником:

- новоприйнятим (постійно чи тимчасово в тому числі з учнями) в Тернопільську загальноосвітню школу № 18;
- який виконуватиме нову для нього роботу;
- відрядженим працівником іншого підприємства, який бере безпосередню участь у виробничому процесі у Тернопільській загальноосвітній школі №18.

Первинний інструктаж на робочому місці проводиться індивідуально за діючими в закладі інструкціями з охорони праці відповідно до виконуваних робіт.

4.5. Повторний інструктаж проводиться на робочому місці індивідуально з окремим працівником за обсягом і змістом переліку питань первинного інструктажу.

Повторний інструктаж проводиться 1 раз на 6 місяців.

4.6. *Позаплановий інструктаж* проводиться з працівниками на робочому місці:

- при введенні в дію нових або переглянутих нормативно-правових актів з охорони праці, а також при внесенні змін та доповнень до них;
- при заміні або модернізації устаткування, приладів та інструментів та інших факторів, що впливають на стан охорони праці;
- при порушеннях працівниками вимог інструкцій з охорони праці, що призвели до травм, аварій, пожеж тощо;
- при перерві в роботі виконавця робіт більш ніж на 30 календарних днів.

Позаплановий інструктаж з учнями проводиться під час трудового і професійного навчання при порушеннях вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що можуть призвести або призвели до травм.

Обсяг і зміст позапланового інструктажу визначаються в кожному окремому випадку залежно від причин і обставин, що спричинили потребу його проведення.

4.7. *Цільовий інструктаж* проводиться з працівниками:

- при ліквідації аварії або стихійного лиха;
- при проведенні робіт, на які відповідно до законодавства, оформлюються наряд-допуск, наказ або розпорядження.

Цільовий інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником. Обсяг і зміст цільового інструктажу визначаються залежно від виду робіт, що виконуватимуться.

4.8. Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі проводить безпосередній керівник робіт.

4.9. Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі завершуються перевіркою знань у вигляді усного опитування, а також перевіркою набутих навичок безпечних методів праці, особою, яка проводила інструктаж.

При незадовільних результатах перевірки знань, умінь і навичок щодо безпечного виконання робіт після первинного, повторного чи позапланового інструктажів, протягом 10 днів додатково проводяться інструктаж і повторна перевірка знань.

При незадовільних результатах перевірки знань після цільового інструктажу допуск до виконання робіт не надається. Повторна перевірка знань при цьому не дозволяється.

4.10. Про проведення первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів та їх допуск до роботи, особа, яка проводила інструктаж, вносить запис до журналу реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці.

Сторінки журналу реєстрації інструктажів повинні бути пронумеровані, прошнуровані і скріплені печаткою.

У разі виконання робіт, що потребують оформлення наряду-допуску, цільовий інструктаж реєструється в цьому наряді-допуску.

5. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці

5.1. Посадові особи та інші працівники, безпосередньо зайняті на роботах, зазначених у Переліку робіт з підвищеною небезпекою (додаток 2), затвердженому наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 № 15 та зареєстрованому в Міністерстві юстиції України від 15.02.2005 № 232/10512, та Переліку робіт де є потреба в професійному доборі, затвердженому наказом МОЗ та Держнаглядохоронпраці України від 23.09.94 № 263/121 і зареєстрованому Міністерством юстиції України 25.01.95 з № 18/554 проходять спеціальне навчання і перевірку знань відповідних нормативно-правових актів з охорони праці.

5.2. Спеціальне навчання з питань охорони праці може проводитись як безпосередньо на підприємстві, так і навчальним центром.

У разі здійснення професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації безпосередньо на підприємстві спеціальне навчання з питань охорони праці є складовою зазначеної професійної підготовки.

5.3. Спеціальне навчання з питань охорони праці проводиться роботодавцем на підприємстві за навчальними планами та програмами, які розробляються з урахуванням конкретних видів робіт, виробничих умов, функціональних обов'язків працівників і затверджуються наказом директора.

5.4. Перевірка знань з питань охорони праці після проведення спеціального навчання здійснюється:

комісією освітнього закладу (якщо навчання проводилось безпосередньо у школі);

комісією відповідного територіального органу Держпраці за участю відповідних профспілок (якщо навчання проводилось у навчальному центрі);

До складу комісії можуть залучатися особи, які пройшли навчання та перевірку знань відповідних нормативно-правових актів з охорони праці.